

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rypinie

Wstęp

Dobro i bezpieczeństwo małoletnich w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rypinie są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników na rzecz małoletnich. Pracownik Poradni traktuje każde dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania Poradni, działa w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w niej przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest, by pracownik Poradni stosował wobec małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

Niniejsze Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem określają procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określają zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku oraz wskazują odpowiedzialność osób zatrudnionych w Poradni za bezpieczeństwo małoletnich do niej uczęszczających.

Niniejsze Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem zostały opublikowane na stronie internetowej Poradni www.ppprypin.pl oraz są dostępne w sekretariacie Poradni. Są szeroko promowane wśród całego personelu i klientów Poradni.

Rozdział I

Obszary Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

§ 1.

Standardy ochrony małoletnich tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko Poradni. Obejmują cztery obszary:

- 1) politykę ochrony małoletnich, która określa:
 - a) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w Poradni,
 - b) zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni,
 - c) zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia,
 - d) zasady ochrony wizerunku dzieci i ich danych osobowych,
 - e) zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych,
- 2) personel – obszar, który określa:
 - a) zasady rekrutacji personelu pracującego z dziećmi i młodzieżą w Poradni, w tym obowiązek uzyskiwania danych z Rejestru Sprawców Przepisami o Tle Seksualnym o każdym członku personelu oraz, gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala, uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczącego niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego,

- b) zasady bezpiecznych relacji personelu Poradni z małoletnimi, wskazujące, jakie zachowania na terenie Poradni są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem,
 - c) zasady zapewniania pracownikom podstawowej wiedzy na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz udzielania pomocy dzieciom i młodzieży w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i młodzieży,
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - odpowiedzialności prawnej pracowników Poradni, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
 - d) zasady przygotowania personelu Poradni (pracującego z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami) do edukowania:
 - dzieci i młodzieży na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem,
 - rodziców/opiekunów na temat wychowania dzieci i młodzieży bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem,
 - e) zasady dysponowania materiałami edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży, dla rodziców oraz aktywnego ich wykorzystania,
- 3) procedury – określają działania, jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu Poradni, członków rodziny, rówieśników i osób obcych:
- a) zasady dysponowania przez Poradnię danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci i młodzieży (policja, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia), oraz zapewnienia do nich dostępu wszystkim pracownikom,
 - b) zasady eksponowania informacji dla dzieci i młodzieży na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży,
- 4) monitoring – obszar, który określa:
- a) zasady weryfikacji przyjętej Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Rozdział II

Słowniczek terminów

§ 2.

1. Dziecko/małoletni – to każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. Krzywdzenie małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie jego dobra, w tym zaniechanie.
3. Personel – każdy pracownik Poradni bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi i młodzieżą.

4. Opiekun małoletniego – osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
5. Instytucja – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom i młodzieży lub działająca na rzecz dzieci lub młodzieży.
6. Dyrektor – osoba, która w strukturze Poradni jest uprawniona do podejmowania decyzji.
7. Zgoda rodzica oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. W przypadku braku porozumienia między rodzicami konieczne jest poinformowanie rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
8. Osoby odpowiedzialne za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczeni przez dyrektora Poradni pracownicy sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział III

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich – zasady rozpoznawania i reagowania

§ 3.

1. Rekrutacja pracowników Poradni odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady Rekrutacji stanowią Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
2. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni i małoletni – małoletni ustalone w Poradni. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
3. Pracownicy Poradni posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków.
4. Pracownicy Poradni monitorują sytuację i dobrostan małoletniego uczęszczającego do Poradni.
5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Poradni podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia, przekazując dane instytucji pomocowych w powiecie rypińskim oraz motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

Rozdział IV

Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia

§ 4.

W przypadku podjęcia przez pracownika Poradni podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi Poradni.

§ 5.

1. Po uzyskaniu informacji, dyrektor Poradni wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, i informuje ich o podejrzeniu.

2. Dyrektor wraz z pracownikiem zgłaszającym podejrzenie krzywdzenia sporządza opis sytuacji dziecka na podstawie rozmów z małoletnim, jego rodzicami i przedstawicielem placówki, do której uczęszcza dziecko, oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu.
3. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez Poradnię działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - b) wsparcia, jakie zaoferuje dziecku Poradnia,
 - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 6.

1. W bardziej skomplikowanych przypadkach (dotyczących np. wykorzystywania seksualnego lub znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor Poradni powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog/logopeda, dyrektor Poradni oraz inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.
2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone w § 5 pkt 3 niniejszych Standardów, na podstawie opisu sporządzonego przez pracownika zgłaszającego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
3. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłoszą rodzice/opiekunowie dziecka, dyrektor Poradni jest zobowiązany powołać zespół interwencyjny.
4. Zespół, o którym mowa w punkcie 3, wzywa rodziców/opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 7.

1. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez dyrektora Poradni.
2. Dyrektor Poradni informuje rodziców/opiekunów o obowiązku Poradni – jako instytucji – zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Po poinformowaniu rodziców/opiekunów małoletniego przez dyrektora Poradni – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie 3.
5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone – Poradnia informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów dziecka na piśmie.

§ 8.

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 3 do niniejszych Standardów. Kartę tę załącza się do dokumentacji dziecka w Poradni.
2. Wszyscy pracownicy Poradni i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 9.

1. W trakcie realizacji Standardów ochrony małoletnich wytwarzane i gromadzone są następujące dokumenty:
 - a) rejestr zgłoszeń,
 - b) notatki służbowe sporządzane przez osoby, które zauważyły, że małoletni jest krzywdzony (przekazywane dyrektorowi),
 - c) notatki służbowe z rozmów z dzieckiem, ze zgłaszającym fakt krzywdzenia oraz podejrzanym o krzywdzenie, sporządzane przez dyrektora lub inne osoby przyjmujące zgłoszenie,
 - d) plan pomocy małoletniemu,
 - e) protokoły oraz inne dokumenty zespołu interwencyjnego, zwłaszcza sporządzany przez zespół plan pomocy małoletniemu,
 - f) pisemne zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka do policji, prokuratury,
 - g) formularz „Niebieska Karta-A”,
 - h) wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu,
 - i) pisemna korespondencja z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka,
 - j) karta interwencji,
 - k) ankiety z monitoringu stosowania Standardów ochrony małoletnich wraz z opracowaniem wyników,
 - l) wnioski z monitoringu stosowania Standardów ochrony małoletnich (w protokole zebrania rady pedagogicznej),
 - m) projekty zmian w dokumencie,
 - n) zarządzenie dyrektora w sprawie zmian w dokumencie.
2. Wytwarzane i gromadzone dokumenty wymienione w pkt.1 są przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp osobom nieuprawnionym zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt, w zamkniętej szafie w gabinecie dyrektora.

Rozdział V

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletniego

§ 10.

1. Poradnia, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku oraz najwyższe standardy ochrony danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Wytyczne dotyczące zasad ochrony wizerunku i danych osobowych małoletniego stanowią Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów.

§ 11.

1. Pracownikowi Poradni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na jej terenie bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa w punkcie 1, pracownik Poradni może skontaktować się z opiekunem dziecka, by uzyskać zgodę na nieodpłatne wykorzystanie zarejestrowanego wizerunku dziecka i określić, w jakim kontekście będzie wykorzystywany (niniejsza zgoda obejmuje wszelkie formy publikacji, w szczególności plakaty reklamowe, ulotki, drukowane materiały promocyjne, reklamę w gazetach i czasopismach oraz w internecie itp.), lub ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodzica/opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

§ 12.

1. Upublicznienie przez pracownika Poradni wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.
2. Dobrą praktyką w Poradni jest również pozyskiwanie zgód samych małoletnich.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych w Poradni

§ 13.

1. Infrastruktura sieciowa Poradni umożliwia dostęp do internetu wyłącznie personelowi. Klienci Poradni nie mają dostępu do internetu na terenie placówki.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych stanowią Załącznik nr 5 do niniejszych Standardów.
3. Na terenie Poradni dostęp dziecka do komputera możliwy jest wyłącznie pod bezpośrednim nadzorem pracownika pedagogicznego i dotyczy korzystania z testów i programów terapeutycznych.
4. Poradnia zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Poradni

§ 14.

1. Dyrektor Poradni wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów ochrony małoletnich w jednostce.
2. Osoby, o której mowa w punkcie 1, są odpowiedzialne za przygotowanie personelu do stosowania Standardów, monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.

3. Osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów ochrony małoletnich przeprowadzają wśród pracowników Poradni, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia Standardów.
4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów ochrony małoletnich sporządzają raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi Poradni.
5. Dyrektor Poradni na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom i klientom Poradni.
6. Poradnia zapewnia swoim pracownikom edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - b) procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - c) odpowiedzialności prawnej personelu zobowiązanego do podejmowania interwencji,
 - d) procedury „Niebieskie Karty”.
7. Wszystkie osoby pracujące w Poradni oraz działające na rzecz małoletnich mają dostęp do szkoleń pomocnych w zdobywaniu kompetencji niezbędnych do zapewniania dzieciom ochrony i przeciwdziałania zagrożeniom uwzględnianych w Planie doskonalenia nauczycieli oraz Planie nadzoru pedagogicznego. Pracownicy wykorzystują zdobytą wiedzę również podczas bieżącej pracy z dziećmi i ich rodzicami.
8. Udział w formach szkolenia i doskonalenia potwierdzany jest:
 - a) zapisami w protokołach zebrań,
 - b) zaświadczeniami o ukończonych formach szkolenia.
9. Wszyscy pracownicy są zapoznawani przez dyrektora przed dopuszczeniem do pracy z zarządzeniem w sprawie Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz podpisują stosowne oświadczenie.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

§ 15.

1. Niniejsze Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Poradni i jej klientów, w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Poradni, zamieszczenie na stronie internetowej Poradni oraz wywieszenie w wersji skróconej – przeznaczonej dla małoletnich.